Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 94. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го ТРАВНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 21, 1982 No. 94. VOL. LXXXIX.

Джек Пеленс веде розповідь у фільмі „За Стерном Долі"

Відомий актор фільму Джек Пеленс (Палагнюк) знайомиться з текстом документального фільму, що його спонзорував УНСоюз, продукції кінопродюсера і режисера Славка Новицького під назвою „ За Стерном Долі" (The Helm of Destiny) **про українців на поселеннях в Америці. Українського походження голівудський актор Дж. Пеленс вестиме одногодинну розповідь про все, що відбуватиметься на екрані. Цей фільм озвучено в нюйоркській звукозаписній фірмі Електро Нова (власник Марко Сидорак). Фільм вже готовий і його висвітлять на 30-ій Конвенції Українського Народного Союзу в Рочестері у четвер, 27-го травня, 1982 року. На фото вгорі (зліва): Дж. Пеленс. С. Новицький і М.Сидорак.**

ВІДБУЛОСЯ ВЕЛИЧАВЕ ВІДЗНАЧЕННЯ 40-РІЧЧЯ ХІРОТОНІЇ ТА 84-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ ВЛАДИКИ МСТИСЛАВА

Савт Бавнд Брук, Н. Дж. (В. Д.). — Субота й неділя, 15-го і 16-го травня 1982 року, запишуться золотими й тривалими буквами в історії Української Православної Церкви в ЗСА та в історії українського поселення на цьому континенті. В тих днях відзначено подвійний ювілей Блаженнішого Митрополита Мстислава, Первоієрарха Української Православної Церкви в ЗСА, а саме: 40-річчя його хіротонії та 84-ліття його народження 10-го квітня 1898 року в родині славних полтавських козаків, спорідненої з св. п. Симоном В. Петлюрою, Головним Отаманом Військ УНР та головою Директорії УНР.

Понад 1,200 осіб взяли участь у ювілейному концерті в Домі Української Культури Української Православної Церкви в ЗСА, в урочистій Архиєрейській Літургії та величавому бенкеті, в якому взяло участь понад 900 осіб. Між гістьми були вірні з Канади та різних стейтів Америки.

В суботу увечорі, у виповненій авдиторії Дому Української Культури, відбувся ювілейний концерт, в якому взяли участь визначні мистецькі українські сили. Між ними були: Андрій Добрянський, бас-баритон; Рената Бабак, мецио-сопрано; скрипаль Рафаїл Венке; чоловічий хор „Прометей" з Філяделефії під диригентурою Михайла Длябоги та інструментальне тріо „Калина" в складі Галини Стрілець (скрипка), Нестор Цибрівський (віольончеля) і Тома Гриньків (фортепіян). Солістами були І. Павлічка, І. Кушнір і О. Татунчак. Акомпаньяторами були Ірина Пелех і Тома Гриньків.

Ціла програма була виконана на високому мистецькому рівні, за що численно зібрана публіка нагородила мистців ентузіястичними оплесками, а Владика Мстислав окремою подякою.

В неділю, о год. 9:30 ранку, Владика-ювілят відправив Архиєрейську Божественну Літургію в храмі св. Андрія. Йому сослужив архиєпископ Марко та численне духовенство.

У відправі взяв участь теж Митрополит Стефан Сулик, Глава Української Католицької Церкви в ЗСА, який прибув з Філядельфії на цей ювілей.

Понад 900 осіб зібралося в Домі Української Культури в 1-ій год. по полудні для вшанування Блаженнішого Митрополита Мстислава.

(Продовження на ст. 3)

Владика Мстислав у своєму помешканні біля портрету кілька днів перед ювілейним святкуванням.

БРЕЖНЄВ ВИЯВИВ ГОТОВІСТЬ ПЕРЕГОВОРЮВАТИ З РЕҐЕНОМ

Москва. — Леонід І. Брежнєв, генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР, виявив бажання зустрінутись з президентом ЗСА Роналдом Реґеном і цією зустріччю започаткувати нову серію розмов про обмеження стратегічної нуклеарної зброї й довести до підписання нової умови. Він однак має застереження до американських пропозицій, які, на його думку, „односторонні і небезпечні для СССР". Але Брежнєв готовий погодитися на замороження продукції стратегічної нуклеарної зброї, з хвилиною започаткування таких переговорів.

Виступаючи з позицій „мирної політики СССР", Брежнєв похвалив Р. Реґена, що вже нібито сама його пропозиція і готовість говорити, являється великим позитивом і кроком у правильному напрямі. Відповідаючи на виступ президента Реґена в Юріка, Іллиной, совєтський лідер заявив, що така пропозиція була зроблена для того, щоб дати можливість Америці досягнути перевагу в нуклеарній зброї над Совєтським Союзом.

Щоб не виглядало, що Л. Брежнєв спеціяльно займає становище до західніх пропозицій відносно скорочення і замороження нуклеарної зброї, кажуть західні спостерігачі, совєтські стратеги включили цю заяву Брежнєва до загальної промови виголошеної ним на з'їзді комсомолу, який відбувається у кремлівському палаці з'їздів в Москві. На протязі 30-ох хвилин промови Брежнєв, 75-річний совєтський лідер з дуже підірваним здоров'ям, вистояв без допомоги біля пульту. За ним сиділи також вісім інших члені Політбюра. Брежнєв не визначив жадного реченця зустрічі з президентом Реґеном і ні словом не згадував про ранішу пропозицію зустрічі в червні-липні ц.р., під час спеціяльної сесії Генеральної Асамблеї ОН в Ню Йорку у справі роззброєння. Він тільки заявив, що зі совєтської сторони не буде жадної затримки, якщо йдеться про переговори. Коментатори пригадують, що Брежнєв кількакратно нагадував про замороження продукції нуклеарної зброї, з хвилиною як тільки розпічнуться переговори. Головною метою цієї пропозиції є не допустити до зміцнення американської мілітарної сили і зупинити програму дозброєння ЗСА, чого домагається теперішня Адміністрація. Таку думку поділяють численні політичні спостерігачі на Заході.

ВИМАГАЮТЬ ЗВІЛЬНЕННЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ЛИТОВЦЯ

Вашінгтон. — У вівторок, 4-го травня ц.р., Палата Репрезентантів схвалила резолюцію в справі незаконного ув'язнення Бенедикта Ската, литовського дисидента, який народився в Америці. Резолюцію вніс конґресмен Чарлз Догерті з Пенсильванії. Перед голосуванням, конґресмен Догерті сказав:

„Б.Скат виїхав до Литви із ЗСА в дитячому віці, і як дорослий мужчина брав участь в дисидентському русі в обороні прав людини в Литві. Він допомагав в друкуванні літератури про порушення людських прав і пізніше став членом Литовської Гельсінкської Групи, яка реєструвала порушення прав людини в Литві. На жаль, як можна було сподіватися, його арештовано і засуджено на 7 років тюрми і 5 років заслання за „антисовєтську аґітацію й пропаґанду".

Конґресмен Догерті є співголовою Ад Гок комітету для Балтицьких країн і України. Він уважає, що справа Ската є особливо важливою з огляду на його пов'язання з Америкою.

Бенедикт Скат, знаний також як Витавтас Скуодіс, написав листа до президента Джіммі Картера в 1979 році, в якому підтвердив свої американське громадянство. Державний департамент також у недавньому листі, заявив, що теперішній американський уряд уважає Ската американським громадянином, — заявив Догерті.

Одначе представникам американської амбасади в Москві совєтські власті не дозволяють зустрітись із Скатом, що є порушенням американсько-совєтського договору.

„Ця резолюція протестує проти несправедливого ув'язнення Бенедикта Ската і закликає Президента зробити все у його силі для звільнення Ската з тюрми і дозволу на виїзд... Резолюція ч. 200 є важливим сиґналом для совєтів, що права людини балтицьких громадян не можуть бути топтані. Америка не дозволить, щоб народи балтицьких країн і України були забуті в той час, як вони страждають під пануванням совєтського уряду".

Окружний Комітет Відділів УНС в Баффало відбув наради

Баффало, Н. Й. — В суботу, 1-го травня ц.р., в залі Українського Народного Дому відбулися організаційні наради секретарів та конвенційних делеґатів Округи Баффало.

Збори відкрив і ними проводив голова Округи Роман Конотопський, а секретарював Осип Гаврилюк. У цих нарадах взяв участь головний організатор В. Оріховський, який у своєму слові поінформував присутніх про організаційний та загальний стан УНСоюзу. Він закликав присутніх до посиленої організаційної праці, щоб гідно відзначити цю важливу 30-ту Конвенцію УНСоюзу. При обговоренні організаційних здобутків, В. Оріховський вручив голові Окрузі Романові Конотопському плякету за добру організаційну працю Округи у 1980 році. Присутні прийняли це із задоволенням, бо це вперше Округа Баффало отримала таку нагороду.

Після слова В. Оріховського почалася жвава дискусія, в якій взяли участь майже всі присутні. В дискусії можна було відчути турботу за дальшу долю УНСоюзу.

На цих зборах було ухвалено слідуючі резолюції:

1. Збори закликають делеґатів Округи в першу чергу обстоювати і обороняти справу УНСоюзу.

2. Не допускати до небажаних виступів тих делеґатів, які могли б причинитися до послаблення позиції УНС в українській громаді і перед урядами країн, в яких живемо.

3. Мати на увазі добро цілости і значіння повної єдности для справи визволення поневоленої України.

Молода піяністка виступить в Бостоні

Джамейка Плейн, Масс. — У неділю, 23-го травня ц.р., о год. 12:30 по полудні, тут у залі української православної церкви св. Андрія при 24 Орчард Гилл ровд відбудеться речиталь піяністки Марії Бах, бакалавра музики і чотирьохрічної стипендистки музичної школи Істмена Рочестерського університету. У програмі концерту твори Колдеси, Косенка, Бетговена, Гайдена, Шуберта, Шопена.

Піяністка М. Бах, відома зі своїх частих сольових речиталів, включно з дебютом з Рочестерською філармонією під диригуванням Д. Зінмана, тепер вибрана акомпаньяторкою Американського музичного інституту в Ґрацу, Австрія. Крім того, М. Бах одержала стипендію й асистентуру в консерваторії Нової Англії в Бостоні, Масс., де вона осягатиме ступінь маґістра музикології.

Марія Бах

У світі

ПОЛІТИЧНА КОАЛІЦІЯ НА ЯКУ СПИРАЄТЬСЯ ізраїльський уряд прем'єр-міністра Менахема Беґіна все залишалася актуальною, хоч день раніше не було вже виглядів збереження теперішнього уряду, бо двох парляментаристів вирішили не підтримувати більше Беґіна. В голосуванні над висловом довір'я чи недовір'я урядові, яке відбулося у парляменті (кнессеті) в середу, 19-го травня ц.р., бльок Беґіна знову переміг тільки одмим голосом, 58 на 57, і то тільки завдяки тому, що Телем партія з двома голосами у парляменті здержалась від голосування, а один парляментарист не міг взяти участи в засіданні. Як відомо, прем'єр М. Беґін переговорював раніше з незалежною партією і намагався схилити її до підтримки його політики, але переговори ще не закінчились, бо незалежні домагаються приєднання арабської окупованої території до Ізраїля, а Беґін обіцяє їм тільки збільшити поселення ізраїльтян на західньому березі ріки Йордан. Їхня невтральна постава в голосуванні однак вказує, що вони є схильні підтримувати в майбутньому уряд Беґіна.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД ПРЕСС інформує, що в Китайській Народній Республіці, особливо у провінції Ґуанґдонґ, тропічні опади спричинили виливи багатьох рік і озер і залляли водою велику площу завбільшки 757,600 акрів. Принаймні 430 осіб загинули від повені, а 1,1 мільйон залишились без даху над головою. Офіційне китайське пресове аґентство Гсінгуа повідомляє, що у висліді цієї повені було знищено: 248 мостів, 25,000 тонн харчових продуктів в магазинах, 136 електричних станцій, 114 водних резервуарів та багато інших публічних будинків. Центральний уряд в Пекіні робить старання, щоб перекинути до провінції відповідну кількість харчів й ліків, побоюючись, що у висліді виливів можуть початись хвороби різного типу.

УРЯД ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА МАРҐАРЕТ ТАЧЕР звернувся формально до федерального Уряду З'єднаних Стейтів Америки з проханням збільшити допомогу для британських військових частин в південному Атлантику, якщо Велика Британія рішиться на інвазію Фалькляндських островів і якщо переговори в ОН не увінчаються успіхом. Речники Уряду ЗСА заявили кореспондентам, що покищо Британія не вийшла з жадним конкретним побажанням, але ЗСА є готові, згідно з попереднім домовленням, вислати допомогу британцям, як тільки зайде для цього потреба. Речники Уряду відмовились однак дискутувати чи пояснювати, про який саме матеріял йде мова.

ПІДПІЛЬНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ПОЛЬСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ профспілки „Солідарність" інформує, що 16 провідних членів профспілки, які під теперішню пору перебувають в ув'язненні розпочали 13-го травня ц.р. голодівку, протестуючи таким способом проти воєнного стану в Польщі, переслідування членів „Солідарости" і передержування в ізоляції багатьох тисяч поляків за їхню підтримку чи симпатії до профспілки. Черговою метою голодуючих профспілкових лідерів є спонукати уряд прем'єр-міністра Войцєха Ярузельского прийняти пропозицію церковних чинників і розпочати переговори із „Солідарністю".

АССОШІЄЙТЕД ПРЕСС ІНФОРМУЄ, ЩО ЧЛЕНИ руху спротиву в Афганістані, які ведуть боротьбу із совєтськими окупаційними військами і їхніми афганськими спомагачами, збомбили мешканеві комплекси в столиці Кабулі, у яких приміщуються родини совєтських старших і так звані цивільні „дорадники", які тисячами прибули до тієї країни після окупації. Покищо не відомо чи загинули у цій експльозії совєтські громадяни, але західні дипломати повідомляють, що приблизно 10 афганських вояків-охоронників загинули, а декілька були поранені. Совєти так розпаношились в Афганістані, кажуть спостерігачі, щок вони навіть мешканевим комплексам надали свою назву „Мікрорайонів", що викликає злість у місцевого населення. Ці самі джерела інформують, що в останніх днях відбулись численні воєнні сутички між афганськими повстанцями і совєтськими частинами в околиці Кабулю.

З БЛИЗЬКОГО СХОДУ НАДХОДЯТЬ ВІСТКИ, ЩО ізраїльський уряд переслав до Ірану для режиму мусулманського релігійного диктатора аятолли Хомейні зброю на суму 200 мільйонів долярів. Крім того Ізраїль поставає Іранові запасні частини для раніше закуплених американських джетових літаків, щоб таким чином вдержувти в бойовій готовості летунство тієї країни, яка стоїть у війні з Іраком, великим противником Ізраїля. Ізраїльські речники стоять на становищі, що така політика двоподілу між арабськими країнами тільки допомагає Ізраїлеві.

В Америці

З ДОПОМОГОЮ КАНАДСЬКОЇ ПОЗИЧКИ Ню Йорк купує в Монтреалі, Канада, 825 вагонів для підземної залізниці на суму 662 мільйони долярів. Це найбільший в історії закуп, що його здійснює Метрополітальне транспортове управління Ню Йорку. Ці вагони почнуть прибувати з Монтреалю в 1983 році, а в ужиток їх уведуть в 1987 році. Нові вагони заступлять на підземці старі вагони, що їм уже по 25-35 років віку.

ПЕРЕПОВНЕННЯ ПО ТЮРМАХ У СТЕЙТІ Ню Джерзі таке велике, що звідусіль напливають протести проти тісноти по цих закладах для направи кримінальних порушників, що їхнє число постійно зростає, як і кількість злочинів, що їх ці кримінальні злочинці поповнюють. І ось тепер для в'язнів відкриті колишні військові бараки у відомих касарнях Форт Дікс, Н. Дж., куди привезено перших 65 в'язнів з трьох переповнених стейтових в'язниць. Протягом наступних п'яти тижнів сюди перевезуть ще більше засуджених, разом до кількости 500 осіб. Переробка бараків на тюрму коштуватиме стейтовій касі 4 мільйони долярів, що припадає на кожного в'язня по 8,000 дол. Це без коштів утримування в'язнів, що теж астрономічно високі.

СТАТИСТИКА, ЩО ЇЇ ВЕДЕ БЮРО АВТОВОЇ ЇЗДИ, стверджує, що лише дві особи з десяти защіпають автовий пояс безпеки для пасажирів, коли їдуть автом, а вісім осіб з десяти пояса не вдягають. Тим часом досліди виказують, що число вбитих у автових катастрофах зменшилось би річно на 75 відсотків, якщо б усі, хто їде в авті, одягали цей обезпеченевий пояс.

ЧИ ВОЮВАТИ З СОВЄТАМИ, ЧИ ПІДДАТИСЯ ПІД їхню владу без бою? На таке питання американці відповіли в більшості, що вони будуть радше воювати, і тільки 6 відсотків радше готові жити під совєтською домінацією, ніж обстоювати свої вольності. Для порівняння відоме опитування Ґеллупа, що його переведено для журналу „Нюзвік" нещодавно, виявило, що вдвічі більше англійців, бо аж 12 відсотків, готові без бою піддатися совєтам, а в Західній Німеччині кількість таких людей становить 19 відсотків.

ДЕМОКРАТІЯ І ІНДИВІДУАЛЬНІ СВОБОДИ — нерозділимі. Також „колективізм" діє проти справжньої демократії, тобто на звичайній мові це означає, що „людські права" є важнішими за інші права (державні). Для ілюстрації подано в недільному додатку до газети „Ню Йорк Таймс", з 9-го травня, таку порівняльну статистику по країнах, що була проведена ще кілька років тому. Американцям і европейцям запропонували висловитися „за" або „проти" такого твердження: „Індивідуум має своїм першим обов'язком дбати про державу, а щойно на другому місці мають стояти його турботи про своє власне благополуччя". В З'єднаних Стейтах Америки 68 відсотків запитаних не погодилися з цим твердженням і тільки 25 відсотків схвалили цю думку. У Великобританії 55 відсотків опитаних не погодилися поставити державні інтереси вище, а 38 відсотків — погодилися. В Західній Німеччині були відповіді майже рівні, але особисті свободи переважили невеличким відсотком, бо 45 відсотків не погодилися з тим ствердженням, а 41 відсоток його схвалили. Інша картина була в Італії, де 48 відсотків опитаних погодилися з цим твердженням і 32 відсотки — не погодилися. А вже в Мехіко перевагу особистого благополуччя визнало тільки 5 відсотків, а 95 відсотків погодилося з твердженням, що держава має мати першенство у всіх міркуваннях.

КОРЕЙСЬКИЙ СВЯЩЕНИК, ВІДОМИЙ В АМЕРИЦІ основник нової віри Сан Мюнґ Мун, дістав засуд за намагання не платити податки. Голова Уніфікованої церкви був під федеральним судом останні вісім тижнів у Ментґеттені, Ню Йорк. Його визнали винуватим, а засуд він дістане 14-го липня. Засуд може бути до 14 років в'язниці. Очевидно, що вирок цей буде оспорюватися у вищих судових інстанціях, — заповіли оборонці підсудного.

Реґен пропонує Поправку про молитву в школі

Вашінгтон. — Президент Реґен у понеділок, 17-го травня, офіційно запропонував конституційний додаток, яким би знову дозволялися групові молитви в американських публічних школах.

Пропозиція Президента така: „Нічого в цій Конституції не можна інтерпретувати як заборону індивідуальної чи групової молитви в публічних школах чи в інших прилюдних інституціях. Ні одну особу ніхто не примусить брати участи у молитві, ні З'єднані Стейти, ні окремі стейти".

У своєму посланні до Конґресу Президент пояснив, що цей Додаток до Конституції лише відновить „свободу для наших громадян складати молитву від себе у публічних школах і установах". Спільна молитва по школах була заборонена з 1962 року, коли Верховний Суд тоді визнав молитву за таку, що „суперечить конституційній засаді розділення Церкви і Держави". Президент з глибоким переконанням умотивовує своє таке рішення, бо віра і молитва — „це фундаментальні частини нашої американської спадщини і також привілеї, що їх не сміє відбирати ніякий закон в американської школи, чи то прилюдної, чи приватної".

ЩЕ МОЖНА ПОБАЧИТИ ВИСТАВКУ СУРМАЧІВ

Ню Йорк, Н.Й. — Виставку „трьох поколінь" Сурмачів можна ще оглянути до неділі, 23-го травня ц.р. в Українському Інституті Америки при 2 Схід 79-та вулиця (ріг П'ятьої авеню). В суботу, 22-го травня тут буде також програма біля 5-ої години по полудні, але двері Інституту будуть відчинені для відвідувачів вже о год. 2-ій по полудніл. На виставці бажаючі можуть придбати книжку Мирона Сурмача, старшого, якому минуло 89 років про леґендарну крамницю „Сурма"; його син Мирон покаже рідкісну колекцію жіночих сорочок; Ярослава Сурмач-Міллс, експонуватиме свої мистецькі вироби. В суботу Ігор Лукір висвітлить фільм з відкриття виставки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J 07302
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to: "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Вітайте Делеґати!

Вітайте делеґати на 30-ту Конвенцію Українського Народного Союзу! Вітайте пані й панове, посли до сойму чи парляменту Американської України, бож конвенції УНСоюзу — це насправді парлямент української вільної громади, що її найбільше число зорганізоване в рядах Українського Народного Союзу, який від 1894 року служить своєму членству, українській вільній громаді, всьому українському народові, всій Україні, яка Український Народний Союз вибрала на свою Заморську Твердиню. Історія Українського Народного Союзу так тісно пов'язана з історією й інтересами Американської України, що ні один український історик, який захотів би списати широку і вірну історію нашої Рідної Землі, не всилі проминути студій над конвенціями УНСоюзу — над протоколами минулих 29-ти конвенцій, до яких ось тепер має долучитися й теперішня 30-та з черги Конвенція.

У минулих тижнях і місяцях появились на цій сторінці „Свободи" редакційні і авторські статті, в яких всебічно насвітлювано значення, ролю і місію теперішньої Конвенції УНСоюзу. І, може, зайво було б повторяти сказане і надруковане, проте теперішня 30-та Конвенція — дійсно історична, дійсно надзвичайна. В часі між 29-ою і 30-ою Конвенціями сталися на українсько-американському терені події, які струснули всією нашою вільною громадою та породили загрозу для самого УНСоюзу. У нормальних відносинах досить було б пригадати існування Основної грамоти-статуту УНСоюзу, як тієї нашої Конституції, якої вірно тримається ця наша установа і яка допомогла пережити й перетривати різні дотеперішні кризи. Проте у цих теперішніх вийнятково критичних відносинах неможливо промовчати існуючу загрозу — загрозу для плюралістичного характеру і демократичного устрою та всієї демократичної атмосфери, які панували і повинні надалі панувати в УНСоюзі.

Тому у нормальних відносинах можна б обмежитися тільки до бажань усім достойним делеґаткам і делеґатам, щоб у гарному настрої й у братерській співпраці, тямлючи, що наша установа — це братська установа — працювали, як за минулих 29 конвенцій, для добра свого членства, для добра американського- і канадсько-української громади, для добра всієї України. Теперішні надзвичайні, просто вийняткові обставини, в яких проходитиме ця 30-та Конвенція, треба наші бажання поширити: бажаємо вам, пані й панове, делеґатки й делеґати, щоби на цій Конвенції особисті й ґуртові, особливо партійні амбіції дійсно зійшли на задній плян і щоб вони не шкодили гармонійній співпраці всіх присутніх на Конвенції делеґаток і делеґатів. Треба побажати 30-ій Конвенції, щоби вона не поринала у персональні й групові суперечки, а тільки діяла по лінії конкретних, реальних інтересів усього членства, всієї союзової громади, всієї української громади, в якій немає гірших і ліпших патріотів, немає ліпших і гірших членів УНСоюзу, а всі об'єднані однією мрією про державне відродження нашої України. І всі ми, американські й канадські громадяни, однаково бажаємо собі, щоб З'єднані Стейти Америки і Канада щасливо перебороли свою теперішню господарську кризу, яка вдаряє і по нашій установі, і щоби можна було ще більше уваги прикласти розвиткові української культури та поглиблюванню матеріяльного добробуту наших членів і їхніх родин.

Бажаємо достойним і дорогим делеґаткам і делеґатам, щоби вони ні на мить не забували, що вся велика українська спільнота у вільному світі пильно стежитиме за ходом і вислідом цієї 30-ої Конвенції. Від ходу і висліду цієї Конвенції залежить не тільки добро, дальший розвиток нашої установи, але залежить і вигляд, розвиток чи занепад, усієї організованої нашої суспільности. Хто є членом УНСоюзу — той є українським патріотом, будучи водночас льояльним супроти зобов'язуючих законів громадянином Америки чи Канади. Сам цей факт — це велике зобов'язання — супроти свого народу, своєї країни, своєї батьківщини батьків і нової прибраної батьківщини, де ми отримали такі найширші можливості прожитку та розвитку нашої політичної думки і нашої культури. Отож вітайте делеґати, хай Господь благословить вашу працю і хай ця 30-та з черги Конвенція запишеться в історії нашого Батька Союзу золотими літерами, як доказ мудрости і вірности Основній грамоті — статутові всіх вас, членів нашого Сойму.

Михайло Кучер

ПЕРЕД КИМ ЗБРОЇТЬСЯ ФРАНЦІЯ?

Ідеологія, життя та історична відповідальність за націю? Ідеологія каже одно, а відповідальність за безпеку нації наказує зовсім протилежне.

Для прикладу візьмемо кампанію перед виборами президентів. Голосні декляррації та щедрі обіцянки після виборів забуваються, якщо переможений кандидат справді турбується своєю державою та її безпекою, яку не оборонять фанфари передвиборчих слів.

Сказане відноситься у першу чергу до Франсуа Міттерана. Хто тепер згадує його передвиборчі промови на тему атомної зброї, або — як він красномовно засуджував продукцію невтронної бомби?

Ставши президентом, Франсуа Міттеран перестав на цю тему говорити. Він як президент Франції зрозумів відповідальність за безпеку своєї країни, тому всі партійні декляррації сховав в архів і вони там тихенько лежать і жовкнуть.

Стереже ракети

Міттеран як президент стереже свої 18 атомні ракети середнього радіюса засягу, які довірив йому французький народ. Він перевірив 36 своїх атомних бомбардувальників типу „Міраж IV" і п'ять атомних підводних човнів — підставу і гордість французької підводної фльоти. „Міражі" і підводні атомові човни в разі небезпеки стануть в обороні незалежности країни.

Отже? — соціялістичний уряд, соціялістичний президент з історичним балястом незацікавлення в озброєнні практично признав потребу ядерної зброї, яка була „непотрібна" перед виборами.

Французи переконані, що тільки вони в Европі турбуються безпекою і витрачають найбільше грошей на оборону.

Соціяліст Міттеран вважає, як і колишній президент Жіскар д'Естен, що напад на Німецьку Федеративну Республіку рівнятиметься нападові на Францію. А прем'єр-міністер П'єр Моруа сказав те саме: аґресія проти Франції почнеться безпосередньо не з нападу на нашу національну територію.

Так само думає міністер оборони — кожна загроза нашим сусідам чи союзникам — це загроза Парижу.

Доходить майже до анекдотів. Париж недавно був затурбований зникненням П'єра Моруа. Його не було в столиці. Не було повідомлення про хворобу, він нікуди не виїхав з дипломатичною місією, адже прем'єра не було в столиці один день і дві ночі.

Виявилося, що міністер оборони Франції в той час сидів на дні океану, очевидно не безпосередньо, а в каюті одного з атомних човнів в Атлантику. Моруа перевірював підводну фльоту, на яку французький уряд покладає надії.

Сам президент, також періодично відвідує відповідні човни під Брестом. Особливо його цікавить підводний човен „Лє Террібль" — „Жахливий". Французи на випадок небезпеки не хочуть цілковито бути залежні від свого могутнього союзника ЗСА. Стосунки між соціялістичним урядом Франції та республіканським Урядом президента Реґена — покращали. Французькі соціялісти добре розуміють попередження Президента ЗСА про небезпеку від совєтського комунізму. Франція розуміє вагу таких попереджень.

У Франції знають, що совєтські ракети середнього засягу, типу „СС-20" можуть протягом 15-ти хвилин знищити европейський воєнний потенціял.

І чи саме не дивно, що соціялісти, прийшовши до влади, переконали Францію про необхідність продовження американської оборони в Европі, додавши до того озброєння самі европейські країни?

Міністер закордонних справ Франції Кльод Чейсон схарактеризував воєнну політику президента Реґена як „дуже мудру". Французи погодилися на необхідність американських ракет типу „Першінг 2" з метою осягнути рівність із СССР. У Франції вважають, що домінуюча роля в обороні Европи має належати французам, а не американцям. Ніхто у Франції уже не говорить про зменшення часу обов'язкової служби в армії до шести місяців.

Французькі атомні бомбардувальники, звичайно, самі не можуть перемогти радарної оборони Совєтського Союзу. А французькі атомні бомбардувальники тільки в співпраці із союзниками НАТО та ЗСА зможуть успішно діяти. І тільки американські ракети типу „Першінг 2" можуть дати союзникам почуття безпеки та рівности з СССР.

Власне соціялістичний президент Франції та голова уряду Моруа сказали, що не можна цілковито перекласти оборони Західньої Европи на плечі ЗСА. Франція не може погодитися на таку пасивну пропозицію.

Якщо не ЗСА — то хто може взяти на себе такий обов'язок? І знову несподівано газети лівого напрямку „Матен де Парі" написала, що цю ролю повинна взяти на себе Франція.

Невтронна бомба

Нехай це буде до певної міри реторика, але фактом є, що Франція продовжує озброюватися. Будують атомні підводні човни, вже шостий з черги. Незабаром буде готовий сьомий човен. Пильно працюють над невтронною бомбою. І роблять те ті самі соціялісти, які вчора були проти. На тему невтронної бомби прем'єр Моруа сказав, що не бачить причини чому відмовитися від зброї, яка має налякати ворога.

Отже, перед ким зброїтись Франції? Небезпека може прийти тільки із Сходу і треба до неї готуватися. Пониження Франції під час Другої світової війни, капітуляція, окупація ворогом частини національної території і по війні суди над коляборантами стоять перед очима соціялістичного уряду, який не хоче повторення недавньоминулого.

І — подала руку соціялістична Франція капіталістичній Америці для оборони вільного світу.

Роман Б. Прихан.

Секретарські справи

На 28-ій Конвенції у Филядельфії мене вибрано головою Комісії секретарських справ. Ця Комісія представила Конвенції ряд резолюцій та рекомендацій щодо секретарських справ.

Тільки частину із того Конвенція приймила як резолюції, решту як рекомендації. Однак багато із тих рекомендацій вміжчасі увійшло в життя. Саме життя примусило Екзекутиву УНСоюзу прийняти деякі удогіднення та поліпшення, щоб допомогти секретарям у їхній організаційній праці.

Багато, однак, ще є справ, які треба було б зреформувати. Не буду писати про нові поліси чи дивіденди, бо в тих справах уже дещо робиться. Щоби не розводнюватися, торкнуся тільки трьох справ, які цьогорічна Конвенція повинна вирішити.

Чому за підставу отримування дивіденди служить розмет за січень чергового року? Якщо хтось був членом УНСоюзу цілий 1981 рік і був на розметі у грудні того ж року, йому належиться дивіденда за даний рік. Це головно кривдить тих членів, які виплачують свої поліси у грудні і тим самим вони втрачають свої дивіденди за останній рік. Тому уважаю, що особи, які були повноправними членами УНСоюзу на протязі цілого року і находяться на розметі у грудні даного року, повинні отримувати повну дивіденду за цей рік.

Дальше — це справа звільнення старших членів від плачення вкладок. Властиво УНСоюз не має права звільнювати нікого від вкладок, але тепер члени, які осягнули 79-ий рік життя і які є принаймні 15 років членами УНСоюзу отримують дивіденду у висоті своєї вкладки. Пропоную цей рівень віку знизити до 78-го року життя члена.

Також дуже важлива справа винагороди секретарів за приєднаних членів. За 1000-долярову полісу життєвого забезпечення секретар отримує 15 долярів, а за 500-долярову тільки чотири доляри. Чому? Із вияснень Екзекутиви виходить, що це робиться для того, щоби примушувати секретарів забезпечувати членів на вищі суми. Та це не має жадного обоснування, бо кожний секретар старається забезпечувати членів на якнайвищі суми, бо це в його інтересі. Секретар навіть не хоче витрачати часу із 500-доляровою полісою, але обставини змушують його до того. Старша особа, переважно емерит, не може дозволити собі на більшу полісу, а бере найдешевшу, щоби отримувати „Свободу". Тоді секретар виписує ту полісу, притримуючись засади, що краще щось — як нічого.

Чому ж тоді карати секретаря, який на 500-долярову полісу витрачує стільки ж часу, як на кожну іншу. На мою думку, 4-долярова винагорода для секретаря за 500-долярову полісу — це попросту насмішка над секретарем.

Тому, або треба зліквідувати 500-долярові поліси взагалі, а якщо ні, то обов'язково треба піднести за неї секретарську винагороду.

Я. Татомир

РЕҐЕНОВА РЕВОЛЮЦІЯ

(Rowland Evans and Robert Novak, „The Reagan Revolution", 1981, E. Dutton Publ. Co. N. York).

Сьогодні ми є свідками величезних змін у зовнішній політиці Америки та в її внутрішній економічній політиці.

Автором цих змін, що їх Еванс і Новак називають прямо — революційними, є президент Реґен і він переводить їх сміливо і вперто, не зважаючи на великі зовнішні і внутрішні перепони.

Із причин неприхильної і часто тенденційної постави до Реґена впливових американських часописів та великої мережі телебачення, що тенденційно, а то деколи і фальшиво насвітлюють зміни, що їх впроваджує Президент — це зміни часто не зрозумілі і не ясні для широкого загалу. Цим самим праця Евенса і Новака „Реґенова революція", що недавно появилася на книжковому ринку дуже на часі і її повинен прочитати кожний, хто хоче вповні зрозуміти Регенову „революцію".

Еванс і Новак — це визначні американські журналісти, (їхні статті є поміщувані у 220-ти часописах), яким прикметна відвага мати власну думку і не йти по ліво-ліберальній лінії, що її накидають Америці поширені засоби масової інформації.

Автори аналізують різні аспекти „революції" Реґена, а це — політичні, мілітарні, економічні, моральні, релігійні і т. п. Ми, у цій статті коротко тільки зупинимось на зусиллях Реґена відбудувати мілітарну силу Америки, щоб вона змогла протиставитися московському експансіонізмові.

У цьому часі, коли Реґен став президентом, Москва була попереду ЗСА і політично і мілітарно. Політично Москва почала випереджувати Америку після закінчення Другої світової війни, а згодом Москва діґнала і перегнала Америку теж мілітарно.

Президент Реґен стремить до відбудови Америки. Він вірить у волю і спроможність американського народу протиставитися намаганням Москви „погребати" Америку, під умовою, що провідники Америки дадуть своєму народові можливості це зробити.

Реґен хоче збудити в країні, — кажуть автори, — новий націоналізм, вищий патріотизм і хоче усвідомити американський народ, що світ є у небезпеці, що треба бути готовим на жертви, що треба... „більше видатків на зброєння... треба гармат замість масла..."

Реґен заки ще став президентом, був противником доктрини т. зв. „безсумнівного взаємного знищення". Згідно з цією доктриною, Совєтський Союз не заатакує Америки нуклеарною зброєю із страху, що у відплату Америка знищить нуклеарною зброєю Совєтський Союз. З цього мало б слідувати, що Америка не має потреби дальше розбудовувати нуклеарну зброю, без огляду на те наскільки дальше зброїться Совєтський Союз.

На думку Президента, неможливо осягнути який-небудь дійсний договір з Москвою у справі роззброєння, поки Москва бачить що її мілітарна перевага над Америкою чимраз більше зростає. Москву можна спонукати до серйозних переговорів про роззброєння тоді, коли Москва побачить що Америка є рішена так довго розбудовувати свою мілітарну силу, як довго буде це робити Москва.

Прихильники Реґена кажуть, що він є останньою нагодою привернення Америці її престижу і дальшої розбудови. Уже після першого року урядування Реґена можна завважити великий зріст політичного авторитету і впливу Америки у світі; Америка швидко відбудовує свою мілітарну силу, найбільша загроза економіки країни — інфляція зредукована із кільканадцяти до трьох-чотирьох відсотків, вартість доляра зросла у світі. Такі недомагання — як висока позичкова стопа і безробіття — повинні покращати у другій половині цього року. Об'єктивні знавці погоджуються у тому, що політичні й економічні потягнення Реґена і його Уряду — не тільки корисні, але і конечні, якщо експансія Совєтського Союзу має бути стримана і якщо загроза господарчої руїни країни, до якої привела розтратна господарка попередніх урядів має бути відвернена. Але сьогодні проти Реґена спрямовані могутні сили, і то не тільки велетенський пропаґандивний апарат Москви та комуністичних сил усього світу, але теж великі сили внутрі ЗСА, а зокрема велика частина преси і велика мережа телебачення.

(Продовження на стор. 3-ій)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
редаґує Лев Яцкевич

Бразилійська гарячка золота

У 1896 році, в басейні ріки Юкон в Канаді, на прикордонні Аляски, Джордж Карман та його два індіянські шурини найшли золото в плитких водах Бонензи, притоки річки Клондайку. Коли вістка про це відкриття долинула до ЗСА, тисячі золотошукачів з усіх сторін світу з'їхалися до смуги Клондайку, морським шляхом крізь Сан Франсіско, щоб пробувати там свого щастя.

Здавалося тоді, що цілу Америку опанувала гарячка золота. Батьки залишали своїх дітей, вояки свої військові станиці, а купці свої бизнеси і крамниці. Всі вони стягалися до Північної Аляски, щоб зареєструвати чим скоріше свої копалинні ділянки, та шукати на них за золотою жилою. Обраховують, що в 1902 році було 100,000 шукачів, а кількість видобутого золота — 22 мільйони. Виявилося при тому, що нахідка золота, у більшій кількості, більше залежало від щастя, ніж від копалинної вправности, чи вмілости золотошукача.

Як приклад, можна навести Карла Андерсона, популярно званого „Щасливим Шведом", що в п'яному стані від когось купив копалинну ділянку золота за 800 долярів, яку, пізніше, в тверезому стані, намагався за всяку ціну продати. Коли, проте, не найшовся купець, він хотя-нехотя, почав на ній шукати за золотом, За несповна чотири роки він викопав на своїй ділянці 10,000 фунтів золота, вартости 1,2 мільйона долярів.

Але постійне зменшення кількости видобутого золота та незвичайно суворе підсоння Клондайку, головно зимою, поступово спинили доплив золотошукачів, охочих шукати щастя в підарктичних смугах Канади та Аляски.

І коли, здавалося б, з гарячки золота в Клондайку, залишився тільки мрячний спогад, а радше леґенда, неочікувано в січні ц. р. відкрито нову, тропічну версію Клондайку, в джунґлях Бразилії. Бразилійським Клондайком стала Серра Пеляда (Лиса Гора), 270 миль на південь від гирла ріки Амазонки.

(Продовження на ст. 3)

О. Ний

ЛЬОНЬО КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ І ЙОГО ТРИ „ДУМКИ"

З перспективи майже шістдесяти літ важко докладно встановити, коли до української державної чоловічої гімназії в Станиславові * прийшли вчитися брати Леонтій, Павло й Осип Крушельницькі. Так само ніхто не цікавився тоді питаннями, звідки названі брати прибули: щойно в наші дні, на еміґрації, найстарший із них — Леонід сказав, що з походження він подоляк — знавці твердять, що чортків'янин — а його дружина — Ліда — гуцулка.

Ще найлегше подати здогадну причину, яка привела трьох братів до „міста між двома Бистрицями" і його названої школи.

Українська державна чоловіча гімназія у Станиславові 1920-их років втішалася славою однієї з найкращих у краю (сама марка директора, д-ра Николи Сабата — він так все писав своє ім'я — говорила за неї). В цій школі, яка містилася в двох двоповерхових будинках, при вулиці Липовій ч. 44, учив, між іншими, проф. д-р Сава Никифоряк, який з родиною жив навпроти гімназії, у провулку між вулицями Липовою і Ґолуховського. А названий професор братам Крушельницьким шваґром приходиться — і цим їхнє прибуття до Станиславова повинно бути достатньо вияснене. Діялось це десь у середині 1920-их років. А втім, я не певний, чи всі три вони прибули в той сам час...

Пришельці почувалися на новому місці дуже добре — їхнє прив'язання до школи, міста та його української громади швидко запустило глибоко коріння у свідомості і світовідчуванні всіх трьох братів. З ходом часу вони закінчили тут свою гімназійну освіту, потім деінде відбули університетські студії, проте залишилися в цьому місті на постійний побут (якщо те, що їм — і не тільки їм — у пізнішому часі доля приготувала, можна назвати постійним...)

Перше враження, яке новоприбулі зробили в новому середовищі: першорядні співаки — а це значить, негайно „асентеровані" до гімназійного хору. Друге враження: інтеліґентні, бистрі обсерватори, з зацікавленням суспільними справами, ельоквентні — добрий матеріял на адвокатів і суспільних діячів... Зміна імен братів з Леонтія на „Льоня", з Павла на „Пуся", а з Осипа на „Юзя" закінчила (збірний, чи поодинокий) процес „натуралізації" — на братів ждало нове життя. Практично беручи, дополудня була школа, а сполудня — культурно-освітня програма, головно проби шкільного хору „Шіснадцятка".

Щодо таланту ельоквентности, то цікаво було спостерігати, що найстарший із братів — Льоньо, з 1905 року народження, користувався цим природним обдаруванням дуже рідко-коли й нерадо. Він говорив тільки те, що мусів сказати — поза тим волів зберігати свою думку про людей і справи для себе. Це створювало своєрідну віддаль і повагу, а там і послух супроти дириґента „Шіснадцятки", яким, що й казати, став Льоньо Крушельницький. Зроджена на почві таких елементів дисципліна утверджувалася дедалі від факту, що дириґент нікому не накидав її силою — з його добрячого, сердечного грудного голосу (за М. Понеділком кажучи) „джерелилася" любов до них-співаків, до української пісні, а з нею до української справи.

* * *

Коли обидва старші брати, а з ними інші співаки „Шіснадцятки" закінчили свою гімназійну науку, ба, навіть наймолодший з трійці — Юзьо готовився до кінцевого матурального екзамену, ця „невелика, але цінна кумпанія" відчула, що вона втратила щось, що в великій мірі заповняло її будні та надавало її життю сенсу й життєрадости.

Мешканці передмістя Станиславова — Гірка ледве, чи знають, що в їхній читальні „Просвіти" 1928 року народився так добре відомий їм пізніше чоловічий хор „Думка". Дириґентом — як подає довголітній співак, а потім і голова цього ансамблю, Степан Зубаль — був аж до вибуху Другої світової війни Льоньо Крушельницький.

Могли станиславов'яни не запримітити цієї події: їхнє місто в цей час переживало часи своєї другої ** — та цей раз культурної — столичности. Простора заля Українського Сокола, при вул. 3-го Мая, притягнула до Станиславова професійний Театр І. Тобілевича на „постійний побут", щоденно йшли вистави драми, опери, чи оперети — хто міг тоді запримітити народини якогось аматорського хору?...

Але тим виразніше цей здисциплінований, громадсько зорієнтований хоровий ансамбль станиславов'яни запримітили й оцінили, як театр, з матеріяльних міркувань, мусів стати мандрівним: він, театр, відійшов — а хор „Думка" лишився з ними... І ще один колектив лишився з ними: самодіяльний драматичний гурток, душею якого був Ярослав Андрухович. Цей ансамбль своїми ревіями і п'єсами, здебільша, по передмістях Станиславова, разом із „Думкою", помітно заповнили порожнечу, яка постала в культурно-мистецькому житті міста після відходу постійного театру.

Цей же самодіяльний драматичний гурток, в середині 30-их років діяв при Українському Спортовому Клюбі, в Станиславові. Там, під фаховою опікою режисера Слави Барнич, ставила свої перші сценічні кроки молода поклонниця театральної музи Мельпомени — Ліда Каратницька. А що Станиславів величиною не Лондон, то молодої ідеалістки мистецтва не міг не запримітити ідеаліст мистецтва Льоньо Крушельницький — так само, як вона не могла не запримітити й не цінити його. Вкінці обоє заключили союз на життя.

(Продовження буде)

* (Передбачаємо негодування деяких читачів, мовляв, замість польської назви „Станиславів" — треба вживати українську: Івано-Франківське. Але в часи, про які тут річ іде, назва міста в різних (ви)мовах була: Станиславів).

** (перша була державна столичність, на переломі років 1918/1919).

Реґенова...

(*Продовження зі стор. 2*)

Ми є свідками сьогодні, як засоби масової інформації стараються розаґітувати проти Реґена різні прошарки американського суспільства — безробітних, пенсіонерів, чорних, жінок-активісток, студентів, противників зброєння Америки, противників нуклеарної енерґії, противників допомоги Сан-Сальвадорові і т. п.

Цікава історія вийшла із Сан-Сальвадором. Ми були свідками колосальної кампанії великої частини преси і великої мережі телебачення проти допомоги Сан-Сальвадорові. Засоби масової інформації старалися представити лівих партизанів — як борців за права для широких мас населення, а уряд — як непопулярну кліку, яка втримується при владі тільки при допомозі армії і терору. Та прийшли вибори, і сталося — — „чудо". Сансальвадорці пішли до виборів незвичайно масово, і не зважаючи на погрози, — а в кількох випадках, — прямо під кулями партизанів — які старалися за всяку ціну не допустити до виборів. Вислід виборів — велика перемога кандидатів демократичної партії і правих партій.

Під час виборів було у Сан-Сальвадорі багато поважних обсерваторів із Америки і кількох інших країн; більшість із них висловилася із подивом про масову участь населення у виборах та ствердила переведення цих виборів, згідно з усіма демократичними принципами. Тепер засоби масової інформації майже не згадують про Сан-Сальвадор...

У час, коли Реґен і його Уряд стараються стримати експансію комунізму, ми українські іміґранти, які, краще як якийнебудь інший сеґмент американського суспільства, знаємо комунізм і його носіїв, не можемо сидіти із закладеними руками. Як ми можемо допомогти?

Ми у цій статті не пропаґуємо Республіканської партії і не закликаємо, щоб усі наші громадяни ставали її членами. Але здається нам, що рішучі намагання Реґена і його Уряду стримати експансію московської імперії і протиставитися плянам Москви погребати Америку, повинні здобути підтримку від нас усіх, без огляду на те, до якої партії кожний із нас належить.

Що ми можемо робити, щоби допомогти Реґенові і його Урядові в їхній дуже важкій боротьбі із потугою Москви і світового комунізму та із потужними силами унутрі Америки, які свідомо або несвідомо діють на користь Москви? Творім передвиборчі комітети і доможім кандидатам, які займають рішучу протикомуністичну плятформу, пишім листи, телеграми до преси і до телевізійних станцій, протестуймо проти їхньої пропаґанди, яка часто йде в користь Москви, пишім до конґресменів і сенаторів, які знаходяться під тиском масової пропаґанди різних лівих груп і т. п.

Ми часто нарікаємо на те, що з нами в Америці не рахуються, що ми не маємо в Америці ніякої політичної ваги, що ми є громадянами третьої кляси. Причиною такого стану — перш за все є ми самі, наша політична пасивність. Вийдім вкінці із ґето і включімся у гігантське змагання, вислід якого для нас — більше як для будь-якої іншої етнічної групи в Америці — є питанням життя і смерти.

Бразилійська...

(*Продовження зі стор. 2*)

Історія Серра Пеляди, достоменно нагадує історію Клондайку. Бразилійським Джорджом Карманом став фермер Ґенозіо Ферейра да Сільва, що одного дня найшов на своїй посілості сліди розсипного (алювіяльного золота.

Вістка про нахідку золота рознеслася по цілій Бразилії із швидкістю блискавки. З такою самою швидкістю почали напливати та отаборюватися майбутні „гірники" на посілості Ферейри та в найближчій околиці, з метою зареєструвати свої копалинні ділянки та почати шукання за самородним золотом. В короткім часі ціла гора Серра Пеляда покрилася шатрами, примітивними колибами та справжнім муравлищем молодих золотошукачів (у солом'яних капелюхах, коротких штанцятах та сандалях) та сотки мулів навантажених викопаною землею, яку вони переполіскували в бляшаних сковородах, у недалекім потічку.

Не зважаючи на примітивний спосіб копалинної експлуатації золота, його видайність дорівнюється одній метричній тонні на місяць, цебто вона втричі більша, ніж видайність другої найбільшої копальні золота в Бразилії. Число кочівничих шукачів золота, що їх називають в Бразилії „Ґарімпейрос", дорівнюється під теперішню пору двом десяткам тисяч.

Ті всі інформації подав у своєму звіті з поїздки по Серра Пеляди Джордж Рассел, голова бюра американського тижневика „Тайм" у Буенос Айресі. З цього звіту, що був частково опублікований в новинці „Тайму", п. з. „Скарби Пеляди", довідуємося, що всі мінеральні права на терені цілої Бразилії належать державі і тому Ферейра да Сільва, не зважаючи на те, що він був власником посілости, на якій відкрито золото, не тільки мусив толерувати наїзд на неї біля 10,000 золотошукачів, але поряд з ними, на ній реєструвати свою власну копалинну ділянку.

Спочатку, експлуатація золота була дуже хаотична та пинява, а доморослі гірники мусили платити дуже високу ціну за харчі та воду несумлінним посередникам. Але сьогодні тією справою зайнялися державні чинники, що забезпечують гірників не тільки харчами, але й медичною опікою.

За те держава застерегла за собою право виключної купівлі золота по 30 відсотків нижчій ціні, за ринкову. Найбільший золотий самородок, найдений у Серра Пеляда вагою 14 фунтів, був вартий 108,000 долярів. Пересічний денний видобуток золота становить 300 фунтів. Бразилія сподівається в скорому часі сплатити прибутком з цього золота своє державне заборгування, у висоті 55 більйонів долярів.

Актуальність студій в УВУ

Літні вакації для української академічної молоді можуть бути дуже цікаві і корисні, якщо їх перевести у Мюнхені в той час, коли туди приїде багато студіюючої молоді на виклади літнього семестру, на педагогічні курси та на курси українознавства. Цього року, як і минулих років, літній семестр починається 1-го липня і триває повних два місяці, до 31-го серпня. Педагогічні курси починаються 26-го липня і триватимуть чотири тижні — до 20-го серпня. Курси українознавства починаються також 26-го липня і триватимуть три тижні, до 13-го серпня.

У Мюнхені, в осідку Українського Вільного Університету, зустрічаються українські професори і студенти з різних країн світу в літньому семестрі кожного року. Союз українських студентських товарист Европи (СУСТЕ) заповів свій з'їзд у Мюнхені в той час, коли будуть відбуватися курси українознавства в УВУ. Крім викладів і ділових нарад, студенти проводять час у товариських зустрічах, прогулянках, відвідинах історичних місць Мюнхену і Баварії. Побут у Мюнхені залишається незабутнім для кожної молодої людини, яка мала змогу приїхати на студії в УВУ.

Студії в Українському Вільному Університеті можуть бути дуже корисні й плодотворні для української академічної молоді. Завдяки тим студіям студенти, які володіють українською мовою, можуть здобути фахове знання з багатьох важливих ділянок науки, а саме: з українського мовознавства, з літературознавства, з історії України і Східньої Европи, з історії культури, філософії, педагогіки, які викладаються на філософічному факультеті, та з правничих, економічних і політичних ділянок знання, пов'язаних з Україною, її територією і суспільством, що викладається на правничому факультеті УВУ.

З названих галузів знання студенти УВУ можуть написати маґістерські і докторські наукові праці для завершення своїх студій маґістерськими і докторськими дипломами. Дипломи УВУ підтверджені міністерством освіти Баварії і дійсні у всіх вільних країнах світу. Велика кількість фахівців з освітою, завершеною на Українському Вільному Університеті, працюють в американських, канадських, французьких та інших університетах як добрі фахівці східньоевропейської науки. Молоді абсольвенти чужих університетів з маґістерськими дипломами в таких ділянках як мовознавство, літературознавство, історичні й географічні ділянки знання, філософія, педагогіка і мистецтвознавство, а далі правничі, економічні і політичні науки, можуть вписатися на доповнюючі семестри в УВУ, зголосити свою докторську дисертацію з однієї з ділянок їх зацікавлень і завершити свої студії на УВУ докторатом, який не тільки дасть підставу для дальшої наукової праці, але в багатьох випадках — до діяльности на різних високих становищах суспільного життя.

Професори УВУ з великою прихильністю і повною анґажованістю допоможуть молодим кандидатам опрацювати вибрану докторську тему і завершити студії зложенням кінцевих риґорозів. На жодному з чужих університетів кандидати українського походження не матимуть тієї допомоги, яку їм може запевнити Український Вільний Університет у завершенні їх студій. Це тому, що нікому з чужинців не залежить на тому так, як нашій старшій ґенерації, щоб нове українське покоління збільшувало ряди української фахової інтелеґенції.

Тому запрошуємо вписуватися на студії в Українському Вільному Університеті. Хто має диплом бакалавра, може в нас завершити студії дипломом маґістра, якщо вислухає два повні семестри в УВУ і напише маґістерську працю на вибрану ним тему та складе кінцеві маґістерські іспити. Про кошти студій і прожитку в Мюнхені під час відвідин літніх семестрів зацікавлені можуть довідатися з нашої програми викладів, яку пересилаємо безкоштовно кожному, хто напише до нас в цій справі.

На кінець хочемо підкреслити, що, за нашими відомостями, кошти студій на УВУ далеко нижчі, ніж у інших приватних університетах, зокрема в університетах Америки й Канади.

Реасумуючи все сказане вище, радимо академічній молоді скористатися з цієї можливости, яку українці мають через існування власного університету в Мюнхені. Таких можливостей не має жадний бездержавний нарід.

Українська академічна молодь повинна це розуміти і своїм національним завданням вважати втримання і розбудову такої поважної інституції на еміґрації, як Український Вільний Університет, якому минулого року сповнилося шістдесят літ існування. Першим кроком до такої підтримки і розбудови є вступ на студії в цьому університеті. Наш університет має професуру в складі вісімдесят чотирьох фахових професорів, доцентів, викладачів і асистентів, відданій праці яких треба завдячувати активну дослідчу, викладову і видавничу діяльність УВУ.

Головним завданням українців у діяспорі на теперішній час є подбати про збільшення кількости студентів. Це справа не тільки самої студіюючої молоді, але й приватних осіб, родин, суспільних організацій, доповнюючих шкіл українознавства та українських церков. Якщо хочемо втримати українські інституції і українську культуру в діяспорі, мусимо всі дбати про висилку української молоді на студії до Українського Вільного Університету в Мюнхені. Адреса університету: Ukrainian Freie Universität Pienzenauerstr. 15, D - 8000 München 80.

Проф. д-р Григорій Васькович
декан УВУ

ЦИТАТА НЕ ПОВНА

Цитата у статті А.Камінського („Свобода" ч. 87, з середи, 12-го травня) „Черговий історичний наступ Москви і наша відповідь" у другому абзаці, взята з писань віцепрезидента Академії Наук СССР П.М.Федосєєва, надрукована була неповно. Головне речення у ній має бути: „Київська Русь (...) стала історичною колискою не тільки трьох братніх народів, (...) (а) в рамках цієї держави робили перші кроки в своєму суспільно-політичному розвиткові також понад двадцять неслов'янських народів..." — Ред.

Відбулося величаве...

(*Продовження зі стор. 1*)

Бенкет відкрив о.д-р протопресвітер Семен Гаюк, який згадав коротко про значіння ювілею. Він також попросив о. протопресвітера Стапана Біляка на тостмайстра бенкету.

Рената Бабак відспівала американський національний гимн, а відтак три пісні при фортепіяновому супроводі.

Головним промовцем був д-р Юрій Криволап, заступник голови Ради Митрополії, який накреслив життєвий шлях та діяльність ювілята. Родився Митрополит Мстислав в козачій родині на Полтавщині, яка видала ряд визначних духовників, монахів та громадських діячів. Його матір Маріямна була сестрою Симона В. Петлюри, який мав визначний вплив на духове формування молодого Степана Скрипника, майбутнього Митрополита. Під час української національної революції Митрополит Мстислав був старшиною в армії УНР, а після упадку держави опинився разом з іншими вояками армії УНР в польських таборах в Каліші і інших. Від 1930 до 1939 року він був послом до варшавського сойму та брав дуже активну участь в українському громадському житті на Волині.

Після вибуху німецько-совєтської війни Владика Мстислав, який тоді вже був вдівцем, рішив посвятити дальше своє життя Українській Православній Церкві. Він став діяконом в квітні 1942 року, а вже 14-го травня 1942 він прийняв хіротонію від владики Ніканора в Андріївському Соборі в Києві. Він мав стати єпископом в Переяславі.

Деякий час Владика Мстислав відвідував ряд міст України — Переяслав, Кременчук, Лубні, Хорол, Полтаву, Харків і інші, організуючи українські православні парохії, ради тощо. Німці зрозуміли велике значення Владики Мстислава для України і рішили його арештувати. Його випущено з в'язниці в Києві щойно перед відступом німців.

Велику роботу серед української еміґрації провів Блаженніший Митрополит Мстислав в повоєнних роках в Німеччині, Франції, Бельгії і Англії. Восени 1947 року Владика Мстислав був підвищений до сану архиєпископа, виїхав до Канади, а в 1950 році переїхав до ЗСА. На Соборі Поєднання Української Православної Церкви під головуванням Митрополита Іоана Теодоровича Владика Мстислав став його заступником і головою Консисторії. Після смерти Митрополита Іоана він став Митрополитом і сильно причинився до росту Української Православної Церкви в Америці, збудувавши Церкву-Пам'ятник, православний цвинтар, архів і бібліотеку в Домі Української Культури і заснував духовну Семінарію.

Митрополит Мстислав є також членом Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців (СКВУ). Він відбуває періодичні поїздки до українських православних громад в Европі, Південній Америці і Австралії.

У своїй телеграмі до Митрополита Мстислава президент Роналд Реґен сказав:

„Я пересилаю Вам сердечні ґратуляції на відзначення цієї спеціяльної річниці. Тепер, коли Ви відзначаєте роки, які Ви віддали для духового життя інших, Нен сі і я є надзвичайно раді висловити Вам щирі побажання з цієї нагоди. Праця Вашого життя була вкладом до зросту спеціяльної сили нашої країни, яку створили особи, подібні до Вас, які віддали себе для праці Господа. Приносячи потіху і піддержку людському духові, Ви допомогли скріпити основу віри, яка є найжиттєвішим скарбом людини.

Хай Всевишній благословить і держить Вас під своєю опікою.

Щиро Ваш
Роналд Реґен".

У своєму привіті, крім ґратуляції з нагоди 40-річчя єпископства, архиєпископ Кентерберрі Роберт Рансі написав:

„Хочу Вас поінформувати, що терпіння о. Василя Романюка були й лишаються дуже близькими моєму серцю. Мій капелян візьме участь в Конференції релігійних провідників в Москві наступного місяця і я просив його, щоб він передав моє стурбовання за долю. о. Романюка".

При кінці привіти склали ще проф. Ярослав Білінський (УВАН), д-р Ярослав Падох (НТШ), представник Білоруської Православної Церкви та інж. Ярослав Скрипник, син Митрополита Мстислава, який прибув з Едмонтону на торжество.

При кінці Блаженніший Митрополит згадав про численні привіти і дякував усім за участь у святкуваннях.

Бенкет закінчено молитвою, яку відмовив Владика Марко.

Між численними представниками організацій був мґр Іван Базарко, президент СКВУ, і попередній президент СКВУ Микола Плав'юк. Від УНС на бенкеті були д-р Іван Флис, головний предсідник УНС, з дружиною Марією; Марія Душник, заступниця головного предсідника; Василь Оріховський, головний організатор УНС з дружиною Дарією; Зенон Снилик, головний редактор „Свободи", з дружиною Ярославою. В суботу на концерті були Володимир Сохан, головний секретар УНС, з дружиною Неонілею і Уляна Дячук, головний касир УНС, з мужем Володимиром, член Контрольної Комісії УНС д-р Богдан Гнатюк і багато інших союзовців.

Під час цих урочистостей в Домі Української Культури, тут, у бічній залі мав свою неофіційну виставку талановитий маляр з України, який другий рік проживає в Торонто, Віталій Литвин. Він експонував тут численні свої твори, переважно дереворити і лінорити, з героїчною українською тематикою. Дві зі своїх картин мистець подарував на Концерті Владиці-Ювілятові Мстиславові, за що дістав благословення і подяку від Митрополита.

Свято патрона СУКіП — св. Юрія

Святкування 6-го травня, як дня св. Юрія - Патрона Українських Купців, у рамках викладів Українського Католицького Університету, що ним кермує проф. д-р Леонід Рудницький, уввійшло вже у традицію. Темою цьогорічного панелю була ідентичність підприємця — хто він і яке його завдання.

Офіційно свято відкрив голова Союзу Українських Купців і Підприємців Олександер Борецький. Від підприємців промовляв відомий філядельфійцям Михайло Петришин, що докладно і у доступний спосіб подав історію свого купецтва та двадцятилітнього підприємства, де працює теж його син. Мґр Марта Шиприкевич, банкір, колишня федеральна інспекторка банків, а тепер президент Української Щадниці у Філядельфії, у цікавій формі зхарактеризувала потреби підприємства із ділянки фінансування. Інж. Лідія Дяченко, відома союзянка, своїми гострими спостереженнями і практичними пропозиціями зуміла переконати присутніх про зміни у провадженні підприємств, відповідно до бажань покупця.

Коментатором панелю був д-р Юрій Рибак, який на теоритичних прикладах світових економістів та практиці американських підприємців пояснив різницю поміж комерсантом (бизнесмен) та підприємцем (антрепренер).

Великою несподіванкою була присутність проф. д-ра Ярослава Рудницького, прем'єра уряду Української Народної Республіки в екзилі. Його офіційний привіт від Державного Центру, присутні прийняли рясними оплесками.

Цікаві запити та речева дискусія відбулись при чаї та солодкім з українській пекарні Кия.

Свято св. Юрія розпочалось молебнем, що його відправив в університетській каплиці о. М.Процюк, а закінчив його піснею „Христос Воскрес". У святі взяло участь багато чільних громадян.

Ю.Р.

Капітал „Самопомочі" у Чикаґо зріс до 40,000,000 долярів

У Чикаґо 28-го березня ц.р. відбулися 31-ші Річні загальні збори Кооперативної каси „Самопоміч", на яких уступаючих членів, з малими змінами, наново обрано до складу керівних органів.

На першому післявиборчому засіданні, керівні органи Каси „Самопоміч" уконституювалися в такому складі: Президія Ради Директорів: Роман Мицик — президент, Роман Бігун — перший віцепрезидент, Олексій Пошиваник — другий віцепрезидент, Іван Лисейко — третій віцепрезидент, Богдан Ватраль — фінансовий референт, Віктор Войтихів — секретар. Почесним президентом є довголітній фінансовий референт Омелян Плешкевич. Члени Ради Директорів — Роксоляна Гарасимів, Ореста Фединяк, Михайло Кос, Іван Павлик та Лев Казанівський. Кредитовий комітет: Хризант Костюк — голова, Іван Печенюк — заступник голови, Уляна Гриневич — секретар, Теодор Яцків і Орест Коропей — члени. Контрольна Комісія: Любомир Джулинський — голова, Любомир Климкович — заступник голови, Антін Коцепула — секретар, Богдан Олексюк і Стефан Бабик — члени.

Члени Каси заздалегідь мали надруковані звіти та могли проаналізувати фінансовий стан Каси „Самопоміч". На Річних зборах присутні почули аналізи і додатки до звітів від звітуючих членів керівних органів.

Хоч економічний стан у ЗСА в останніх кількох роках не був сприятливий економічній ситуації та фінансовому розвитку в державі, за звітуючий рік Каса „Самопоміч" мала найбільший ріст свого існування, а саме шість мільйонів дол. росту, так що тепер досягає майже 40,000,000 дол. капіталу.

Згідно звітодавців у Чикаґо, так як і по інших містах ЗСА, 5 відсотків українців є в українській кооперації. Якби принаймі 50 відсотків українців були скооперовані, так як в Австралії, то Чикаґо мало б не 40,000,000 а 400,000,000 дол. українського капіталу, який служив би членам та українській громаді. Чикаґівська „Самопоміч", як переважно й інші українські кооперативні каси в ЗСА, дає усі услуги великих банків, з яких члени можуть скористати. На жаль, 95 відсотків українців думає, що в чужих є краще, та підтримує неукраїнські фінансові установи, які, очевидно, не служать інтересам української громади.

На зборах Каса „Самопоміч" було багато привітів та ґратуляцій від представників організацій, окремих членів та від представника іншої української фінансової установи в Чикаґо, щадничо - позичкової спілки „Певність".

На кінець предсідник зборів дир. Роман Мицик подякував присутнім за довір'я та ствердив, що всі побажання та рекомендації, висловлені на зборах, будуть узяті під увагу.

Ол. Пошиваник

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що 16-го березня 1982 року відійшов у Вічність,
несподівано, на 79-му році життя в місті Аахен,
Західня Німеччина

сл. п. дипл. інженер
ВАСИЛЬ МИРОСЛАВ ІСАЇВ

Інженер-гірник і винахідник, лавреат нагороди "Prix Lucien Denoel", пластун Куреня „Лісових Чортів" у Станиславові.

Горем прибиті:

дружина ЕРНА і син д-р БОГДАН ІСАЇВ з дружиною ВЕРОНІКОЮ в Аахен, Зах. Німеччина
сестра — ОРИСЯ МЕТЕЛЛЯ з мужем ОСИПОМ у Вінніпеґу, Канаді
сестрінка — ЛІДІЯ КРУЦЬКО з родиною у Вінніпеґу
сестрінок — ЮРКО МЕТЕЛЛЯ з родиною в Торонті, Канаді
братова — ЯРОСЛАВА ІСАЇВ у Філядельфії
братаничі:
проф. ВСЕВОЛОД ІСАЇВ з родиною в Торонті
ОЛЬГА ГАЙДУК, ІРЕНЕЙ і д-р ЮРІЙ ІСАЇВ з родинами у Філядельфії
молодша сестра — АННА БОЛЕХІВСЬКА з дітьми і внуками в Україні

В пам'ять нашої Незабутньої
бл. п.
ОРИСІ (МАРТИ) ВЕРЕМЧУК
складаємо на Українську Православну семінарію Св. Софії в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Д-р Єфим і Д-р Марко Веремчук $100.00
Д-р Ярослав і Ніна Коропей $100.00

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства

Впреп. о. декан Петро Огірко відслужить Заупокійну Святу Літурґію, в п'ятницю, 28-го травня 1982 року, о год. 9-ій рано, в УКЦеркві Царя Христа, в Бостоні, Масс., за Блаженної Пам'яті:

д-ра ЮРІЯ ГОРОДИЛОВСЬКОГО
ДМИТРА КУЗИКА
ЄВГЕНА КУЛЬЧИЦЬКОГО
ОСИПА КУШНІРА
ЄВСТАХІЯ МАНАЦЬКОГО
ОЛЕКСАНДРА НЕДІЛКА
ЮСТИНУ РУДЯК
КАТЕРИНУ ДУБОР-ХЛІБОВИЧ

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів. Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Членам ФКУ.

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

Українська гімназія в Мюнхені

Довгі роки після замкнення останньої на терені Німеччини діючої української гімназії 1955 року назріла потреба її відновити та розбудувати. В 1977 році створено Т-во „Українська Гімназія", яке поставило собі за завдання це діло зреалізувати. Товариство збирає фонди і робить всі заходи у цьому напрямі, для того,щоб гімназія постала якнайскоріше.

Дотепер існує тільки одна українська гімназія з українською мовою навчання, а саме – Українська Папська Мала Семінарія в Римі. Юнаки, які її закінчують, довели, що володіють добре українською мовою і більш охочі братися до праці в українському середовищі, зокрема в українських молодечих і суспільних організаціях. Українська гімназія в Мюнхені приймає не лише хлопців, але й дівчат, і це дасть початок новій генерації освічених українських громадських і політичних діячів, впливових, національно-свідомих фахівців-науковців.

Ця гімназія даватиме своїм учням повну середню освіту на рівні з кращими европейськими гімназіями та ліцеями, а в додатку і вщеплюватиме українське національне виховання. Гімназія буде акредитована і визнана урядом німецької держави, або іншими державами там, де буде знаходитися. З матуральним свідоцтвом цієї гімназії, кожний абсольвент зможе студіювати в усіх університетах Німеччини.

Тому що учні прибудуть з різних країн, для них буде організоване додаткове навчання з головних предметів країни їхнього постійного побуту. Наприклад, для групи учнів з Франції тут зорганізують виклади з французької мови, історії, літератури та евентуально географії.

Навчання буде безплатне. Батьки покривають кошти інтернату (приблизно 240 німецьких марок місячно), подорожі до школи та вакації, кошти закупу шкільного приладдя (зошити, олівці і т.п.). Книжки учні отримають безплатно.

Школа почнеться у вересні 1982 року. В першому році буде лише 1-ша кляса, а в наступному - було б уже дві кляси. Можливо, що вже в 1983-84 роках відкриють матуральний курс для тих учнів, які закінчили чужі гімназії, а хотіли б мати основніше знання з українiстики. Можна зголошувати цього року до впису дівчат та хлопців віком від 10 до 12 літ, які закінчили успішно 4-ту або 5-ту клясу народної школи.

Програма навчання має бути достосована до програм німецьких гімназій так,щоб ця школа мала повне визнання німецького уряду. За тією програмою гімназист, крім своєї рідної мови, мусить вивчати три чужі мови. Навчання мов починається не одночасно, але щодва роки. Університети в ЗСА і в Канаді визнають державно визнані матури з приватних гімназій у Федеративній Республіці в Німеччині.

Учителі можуть бути приняті з різних країн, з яких приїздитимуть учні. У них мусять бути кваліфікації з дипломами, що відповідають нормам баварського шкільного закону, себто вони мусять завершити університетські студії з їхніх навчальних предметів та додатковий педагогічний вишкіл. Принимають зголошення кандидатів на вчителів із наступних предметів: релігія, українська, латинська, англійська, німецька, французька мови, географія, історія, біологія, хемія, фізика, математика, геометрія, філософія, мистецтвознавство, соціологія, економія й право, музика й фізкультура. Учителі та персонал будуть оплачувані на рівні з їхніми колегами, учителями країн, де діятиме гімназія.

За підрахунком фахівців річний бюджет на шкільний рік 1982-83 передбачений на 180 до 200 тисяч німецьких марок. Ми мусимо організувати приходи, щоб не бути залежними від чужих чинників. Основним прибутком є вкладки членів Товариства „Українська Гімназія (100 німецьких марок). Мінімальні річні членські вкладки ЗСА є 60 американських долярів, а Канади - 60 канадських долярів. Товариство „Українська Гімназія" при фундації Українського Вільного Університету в Америці видає посвідки на звільнення від податку. Досі намагання Товариства підтримували приватні особи, які ввійшли в його членство, та українські суспільні установи, як також допомагали особисті пожертви.

Наспів час доказати, що нам залежить на належному вихованні української молоді, а до цього треба діла, треба підтримати ініціятиву відновлення української гімназії всякими засобами.

Звертатися за інформаціями та висилати свої вкладки можна, написавши на адресу: „Ukrainska Gymnasia", Isarring 11, 8000 München 40, Germany.

Богдан Чолій

Вшанували заслуженого священика

Урочисте різдвяне святкування відбулося в катедрі св. Володимира в Ню Йорку в неділю, 10-го січня ц.р. О год. 10-ій ранку прибув правлячий єпископ Ню Йорку і предстоятель катедри Архиєпископ Марко. За старовинним українським звичаєм, перед входом до катедри зустрів його хлібом і сіллю голова Катедральної громади І.Куравський. На порозі катедри з хрестом і святою водою зустрів Владику настоятель катедри протоієрей В.Базилевський в асисті протодиякона о. В.Поліщука, іподияконів та вівтарних хлопчиків, привітавши й подякувавши Владиці за прибуття.

Отець митрат Володимир Базилевський

Під час Служби Божої Архиєпископ Марко, виконуючи постанову Собору Єпископів УПЦеркви в ЗСА про нагороду о. Володимира званням митрофорного протоієрея, возложив на його голову гарну митру, яку придбало для свого настоятеля невтомне Сестрицтво Пресвятої Діви Марії. Під час Служби Божої надавав урочистости відправі своїм баритоном протодиякон о. В. Поліщук, а надхненний спів хору під диригентурою проф. В.Завітневича підносив молитовний настрій вірних. Прислуговували на відправі іподиякони: інж. Ю.Базилевський, К.Собенко, П.Островерхів та вівтарні хлопчики: Б.Базилевський, Т.Соломоне, О.Фесак і П.Снігач.

Перед закінченням Богослужения Владика Марко привітав о. Володимира з високою нагородою і в своєму слові до вірних сказав, що хоч о. Володимир порівнянно недавно служить у Христовому Винограднику, але своєю відданністю справі Божій, умілим душпастируванням, скромністю, лагідністю й повсякчасним контактом з вірними заслужив цієї високої нагороди. Пригадав Владика і св. п. паніматку Єліконіду, яка була зразковою помічницею в душпастирській діяльності о. Володимира. На закінчення Владика прочитав релігійного вірша, присвяченого о. Володимирові.

У своїй відповіді о. Володимир, подякувавши Соборові єпископів УПЦ на чолі з її Первоієрархом Блаженнішим Митрополитом Мстиславом за нагороду званням митрофорного протоієрея та Владиці Маркові за довершення цієї постанови наложенням митри на його голову, сказав, між іншим, що ця нагорода—„не мені... а на прославу новомучеників за віру Христову, а зокрема на прославу каторжника священомученика о. митрата Івана Базилевського, батька мого, з голови якого збила митру диявольська червона влада... ".

Далі він згадав, що о. митрата І.Базилевського заарештовано в 1937 році в церкві при виконанні священичих обов'язків і згодом замордовано в далекому Сибіру, а на початку 1920-их років замордовано двоюрідного брата о. Володимира, о. митрата Миколу Базилевського. „Ви, дорогий Владико і священий Собор єпископів підняли митру, збиту з голови батька мого, і поклали її на мою",—сказав о. митрат В.Базилевський.

Многоліттєвієм Митрополитові Мстиславові, Архиєпископові Маркові, настоятелеві, хорові й управі катедри та всім присутнім закінчилося урочисте Архиєрейське Богослуження. Тоді почався концерт колядок і щедрівок у виконанні славного хору „Думка", в кількості 55 осіб, під диригентурою С.Комірного. Хор співав прегарно.

Після концерту о. Володимир подякував хорові „Думка" та диригентові С.Комірному за чудовий концерт, а при цьому привітав їх з 30-літтям існування хору, та запросив усіх присутніх на святковий обід, що його за допомогою управи парафії і Братства влаштувало власними засобами Сестрицтво під керівництвом виконуючої обов'язки голови Д.Куравської.

Голова управи парафії І. Куравський привітав Владику Марка, духівництво, представників організацій, співаків і диригента хору „Думка" й усіх присутніх та попросив встати до молитви. Після цього д-р В.Богданів представив почесних гостей і представників організацій.

З промовами-привітаннями для о. Володимира виступили: протопресвітер А.Селепина, який у своєму привітанні ствердив, що о. Володимир повністю заслужив одержану нагороду. Отець крилошанин Л.Мудрий сердечно привітав о. Володимира і ствердив свої гарні добросусідські взаємини та співпрацю з ним. Мґр І.Базарко зазначив, що о. Володимир має заслуги не тільки як душпастир, але як заслужений громадський діяч. „Понад 25 років, - сказав промовець, — я співпрацюю з о. Володимиром і знаю, що він за цей час багато прислужився українській громаді, довгі роки працюючи членом і заступником голови Метрополітального відділу УККА в Ню Йорку, а також на становищі члена Екзекутиви та першого заступника голови Крайової Ради УККА і члена Секретаріяту СКВУ".

Голова Катедральної управи І.Куравський поздоровив о. Володимира з нагородою, подякував хорові „Думка" за концерт і привітав присутніх у залі братів-католиків. Черговий промовець д-р Б.Лотоцький підкреслив, що він як колишній голова цієї Катедральної управи радіє, що о. Володимир одержав цю високу нагороду саме в цій громаді. Інж. М.Турецький та інж. М.Чорний, віддаючи пошану душпастирській праці о. Володимира, відзначили його як великого українського патріота й невтомного громадського діяча. Н.Савчук вітала о. Володимира від жіноцтва СУА.

Культурно-освітній референт парафії св. Володимира д-р В. Богданів сказав, що сьогодні ми святкуємо дві радісні події: підвищення о. Володимира до сану митрофорного протоієрея і гостину хору „Думка". Промовець з'ясував великі заслуги й жертвенну працю о. Володимира як душпастиря, а особливо як проповідника. Щонедільні проповіді о. Володимира відзначаються надзвичайно глибоким релігійним змістом. У своїй невтомній громадській діяльності о. Володимир є повсякчасним речником християнської любови, взаємної пошани й толерантности, як єдиного шляху до усунення непорозумінь і конфліктів та здобуття повної гармонії в житті української громади.

Відомий музикознавець і довголітній диригент катедрального хору проф. В. Завітневич дав високу оцінку мистецьким вартостям хору „Думки".

На закінчення зворушений о. Володимир сердечно подякував духівництву, представникам організацій, промовцям, гостям і парафіянам та хорові „Думка". Висловив також щиру вдячність сусіднім священикам, зокрема о. протопресвітерові А.Селепині й о. крилошанинові Л. Мудрому, за гарне добросусідське співжиття.

Спільною молитвою о. Л.Мудрий і о. В.Базилевський закінчили цю святкову різдвяну зустріч.

У відправі Божественної Літургії брало участь три покоління о. Івана Базилевського: священоієрей Володимир, син, іподиякон Юрій, внук і вівтарні хлопчики Богдан і Терентій—правнуки.

Ю.Колісник

БРУКЛИН ВШАНУЄ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Бруклин, Н. Й. — В неділю, 23-го травня ц.р., о год. 1-ій по полудні, тут в залі цілоденної української школи відбудеться, заходами парафіяльного уряду і Об'єднаного Комітету Українських Організацій Бруклина, відзначення Блаженнішого Патріярха Йосифа з нагоди 90-ліття його народження. Святочну доповідь виголосить ред. Микола Галів з Ню Йорку, а у мистецькій частині виступлять: хор церкви св. Духа під диригентурою маестра Лева Рейнаровича, бандуристка Л. Ларсон. Крім того будуть деклямації та сольоспіви Л. Рейнаровича і дует з Т. Шайдою; при фортепіяні проф. Т. Левицький.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки

НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.